

Den randige ängeln

Av Urban Lööv

Hur man än längtar sig över bergen, hålls man kvar - som i en mardröm...

Det är Antons tanke, där han ligger i sin vårdsäng och genom fönstret ser ut över det kuperade landskapet.

Detta grepp som håller en kvar i livet... varför? "Livsvilja", säger en del...

Anton skakar sakta sitt huvud. *Om jag bara kunde... skulle jag göra mig fri... som en vråk fri... i tysthet glida bort härifrån...*

Tre skarpa signaler avbryter Antons tankeflykt; klockan är 16.00 och två aggregat surrar genast igång; vätskor flyter i genomskinliga slangar in i hans vener. Frustrationen spänner käkarna i det magra ansiktet och får Anton att uttala en tyst bön: *Gud, skär av strömmen till det här satans stället; stäng av all den här vansinniga apparaturen – kan ingen lyssna! Släpp mig fri!*

Men aggregaten tickar till och surrar på - med kylig takt och digital precision... Och - sanningen att säga: ett simpelt strömavbrott skulle inte störa aggregaternas drift; säkerheten i systemet är omfattande - genomtänkt och högdatoriserat.

"Driftsäkerhet och optimala behandlingsresultat till rimligt pris!" Det var ju ett av de argument som vårdkoncernen MEDICARE INTERNATIONAL framgångsrikt hade använt sig av, när driften av sjukhuset skulle övergå till privata händer. I hård konkurrens hade vårdkoncernen vunnit kampen om entreprenaden och ännu ett MEDICARE CENTER hade skapats. Idag, juni 2013 - två år efter övertagandet betraktades driften av det före detta oansenliga, lokala lasarettet vara *"ett mästerverk i rationell vårdhantering; effektiv och tekniskt fulländad"*, som de uttryckte det; de politiker som länge slagits för Den Nya Vårdideologin.

Anton ligger stilla i sängen och betraktar kameran i taket som osvikligt vrider runt och övervakar patienterna - eller vårdobjekten - som de numera kallas.

Det allseende ögat...

Betraktelsen väcker ett minne hos Anton - från sin ungdoms dagar - då han en tidig höstmorgon gav sig av på en ensam tur i skogen och småningom kom till det där tallbevuxna berget, som han nyfiket tog sig upp på, och från toppen sedan - den hänförande fria sikten åt alla håll och känslan av trygghet; förnimmelsen att vara sedd av något allseende...

Under den allseende kameran i taket känner Anton ingen trygghet – han känner sig hotad.

I en helt annan del av huskroppen, i Kontrollrummet, sitter vårdtekniker Helmut Schultz, rastlöst trummade med fingrarna på databordsskivan. Om Helmut kunde sägas; att han var en karaktär med behov av kontroll och i detta sitt arbete fick han sitt lystmäte - "nästan i övermått" - kunde han själv tycka, eftersom han allt som ofta blev sysslolös på grund av den effektiva automatiseringen. Härifrån Kontrollrummet kunde han övervaka all de drygt 350

vårdobjekten; visuellt via monitorer och via de laboratorievärden som kontinuerligt matades in i "Professorn".

Förstrött följer Helmut en videokameras svep på monitorn. Kameran riktas mot säng efter säng, stannar upp några sekunder, zoomar in, zoomar ut och vrider sig vidare till nästa. På sänggavlarna sitter nummerskyltar - objektidentiteten. På monitorn ser vårdtekniker Schultz vårdobjekt C-86:307 zoomas in. *Den gubben var ordentligt uppkopplad!* ler Helmut för sig själv. Han konstaterar att C-86:307 har slangar till och från blodkärlen, urinkateter och kontakter med sladdar fästade på bröstet, alltsammans kopplat till Doktor Smart; ett kombinerat analys- och behandlingsaggregat som via internätet kommunicerar med Professorn. Med förinställd regelbundenhet skickar aggregatet provsvar till huvuddatorn, som kalkylerar och ordinerar läkemedel tillbaka till aggregatet, som i sin tur injicerar det ordinerade. *Ha! Läkare, labbpersonal och sjuksköterska - allt i ett - tala om effektivitet och kontroll!, utbrister vårdtekniker Schultz nöjt.*

Anton ser kameraögat glo fram och tillbaka. *Undrar om den kan läsa ens tankar också...* Dyster i sinnet vänder han blicken mot det lilla fönstret i rummet; ser att solen står lågt men fortfarande lyser upp de skogsgröna kullarna därute. Det är vackert... ljuset... Plågsamma minnesbilder tränger sig plötsligt på: Halvvägs över gatan, bilen från ingenstans, allt blir... svart. Sedan: vaknar till och allt är så helt stilla, huvudet som vilar mot asfalten och solen som ... värmer, och den där känslan att liksom vilja uppgå i dess strålar... Åter svart och nytt uppvaknande; vassa lysrör och vassa röster: Förlamad från nacken och ner, lägg honom på C-86.

Anton suckar tungt där han ligger och frågar sig: *Varför fick jag inte tas upp av det där underbara ljuset...och slippa det här...den här sjuka mardrömmen!*

Bredvid Helmut i Kontrollrummet sitter Victor – en ung praktikant från Vårdteknikprogrammet. Helmut gäspar och sträcker på sig.

- Ja du Victor... vad ska vi hitta på åt dig nu då... Jo, vänta ska vi se här... Titta här.. ett vårdobjekt som har 12-36 timmar kvarstående levnad...Ja, det ser man här, säger Helmut och pekar på skärmen. Det är beräknat av Professorn, som vi brukar kalla huvuddatorn, ha ha... Ja du förstår, fortsatte Helmut, med tanke på att objektet ifråga inte har något försäkringsbolag som betalar för antal levnadsdagar, så ska vi inte låta det ligga och ta upp plats i onödan.. Vi ska därför förkorta processen lite grann. Det är ingen konst, vet du, är ju en rent en rutinmässig manöver: bara att knappa in objektet ifråga och avsluta med *delete*.
- Vad händer då, undrar Victor.
-
- Jo du grabben, flinar Helmut, med det lilla tangenttrycket skickas en signal till det aggregat som vårdobjektet är kopplat till, och en dödlig injektionen skjuts in i venen - processen avslutad ! Lätt som en plätt! Ja! Det ska du få göra nu.
-
- Jag? Njae... jag vet inte...

Helmut's leende stelnar av...

- Ja, herru du, som jag sa är en sån här liten manöver rutin i det här jobbet, så det är inget att tveka för.... Om du vill bli godkänd, vill säga...
- Eehh.. jo det är klart... jag bara tänkte... mm men... eh, var det bara att trycka på den här tangenten då..?, stammar Victor.
- Exakt så bara, bekräftar Helmut torrt.
- Okej...
-
- Klick*
- Sådär..?

Victor tittar frågande på Helmut.
Helmut ler stort.

- Jajamensan, grabben! Du har precis sparat in onödiga utgifter åt företaget, det var väl inte så svårt va?...ha, ha, ha...
- Nnej då, lätt som en plätt, som du sa, svarar Victor.

Det börjar skymma och bli mörkt på sal C-86; blir svårt att urskilja detaljer, men Anton hör en medpatient några sängar bort som jämtrar sig och strax därefter Doktor Smarts surrande... Det har burits in kaffe till sängborden och snart kommer säkert en matare också... Anton lyssnar ofrivilligt till surrandet, som sen blir till två olika... *jag hallucinerar...*, tänker Anton, men blir sen varse källan till det nya surrandet; en geting irrar upp vid taket och detta gör Anton fascinerad; hur kan något så... okontrollerbart, som en biologisk insekt lyckats ta sig in... hit? Och det är nära att Anton till och med ler, när han kommer att tänka på att han ju faktiskt är dödligt allergisk mot getingar... Anton betraktar getingens cirklande hit och dit, tycks nu börjat söka sig runt mellan sängborden... *på jakt efter sött?*, funderar Anton - och plötsligt slår honom en tanke som pirrande växer sig allt klarare... Han sluter ögonen länge och tar ett beslut som sänder lugn genom hans sargade kropp...

Bredvid kaffekoppen på sängbordet ligger två sockerbitar. Med uppbådande av all sin tynande kraft, böjer Anton nacken mot bordet och kommer på tredje försöket tillräckligt nära för att med tungan slicka fast den ena av sockerbitarna. Med tungan utsträckt mot den gloende kameran, ut emot den sterila och elektronikbelamrade patientcellen, mot hela den kalla och hotfulla omvärlden, vädjar han i tankarna till den surrande insekten: *snälla, vackra, lilla randiga ängel, kom hit, så får du sött...kom!*

Efter en väntan som Anton upplever som en evighet, händer då det som han så när slutat hoppas på: getingen avbryter sitt vilsna letande, sätter kurs mot Antons säng och landar på den halvt upplösta sockerbiten på den lipandes tunga. Snabbt drar Anton in den randige ängeln i munnen och sväljer. Han känner stinget i halsen och sedan den våldsamma allergiska reaktionen, som likt en eld flamlar upp inuti honom och ut i hela kroppen, det går inte att andas, och strax känner Anton den så bultande pulsen avta alltmer för att därefter helt sluta, och han suggs uppåt, som genom en tunnel, ser sin plågade kropp där i sängen medan han själv

fortsätter uppåt, mot ett bländande och fridfullt ljus, och han ser plötsligt de gröna kullarna och den glittrande älven långt under sig medan han sugts allt närmare det varma ljuset.

På sal C-86 tjuver ilskna signaler och vårdtekniker Schultz knappar vilt på sitt tangentbord, men det är inte längre något som rör Anton.
Anton är fri.

Copyright: författaren och sfmp 2009